

דר-וקול מט' 8
מישיבת הועדה לעניני פנים
שהתקיימה ביום ב', י"ח בכסלו תשי"ב
11.00 בשעה 17.12.51

נוכחים:

- י. ספיר - יו"ר
- ע. מסף
- מ. ארם
- א. אלטמן
- י. בן-צבי
- ש. בכה
- ס. חזני
- א. פרי
- א. כהן

חסרים:

- ח. אריאב
- ח. טובי
- י. ישעיהו (מסכות מחתיות)
- ג. מועדי
- י. גורי
- ד. הכהן

סוזפנים:

מר קיסרון - נציג משרד המשפטים
מר רוטנברג - נציג משרד הפנים

סדר היום:

1. ברור סכומי הוועדה
2. חוק המועצות המקומיות (מתן תוקף לסט גולגולת פורדג) תשי"ב - 1951
3. חוק הרשויות המקומיות (מסור חיילים, נפגעי מלחמה ושוטרים מארנובה) תשי"ב - 1951

היו"ר י. ספיר:

קבלנו בזמנו פכתב מאנני מעברת תל-סונד, וקבענו ועדת-חקירה לענין זה. אך מכיון שתזכיר זה הופנה באופן כללי לחברי הכנסת, ואנחנו קבלנו אותו פן המזכירות, התעוררה השאלה אם מותר לוועדת הפנים לשלוח ועדה לברור ענין זה. פניתי ליו"ר הכנסת והוא החליט להעביר את הענין להחלטת ועדת הכנסת.

כך קבלנו מסקנות בעניני בתי-הסוהר, והתעוררת בעית גורלן. הכנסת לא העבירה לוועדה את חספול בענין זה. ההצעה שלנו

מפנות לידיעת חברי הכנסת ושר ה' מטה, כדי ייתנו לבני ל' ספירי הוצעתי. אבל בני יושב-ראש הכנסת הקשה להחליט על הפרוצדורה, והוא העביר זאת להחלטת ועדת הכנסת.

א. פרי:

ככנסת הראשונה היה נכד תקדימית אל בעברה ישר ל'ולחן הכנסת.

היו"ר י. ספיר:

נחכה, בכל-אופן, להחלטת ועדת הכנסת. נעבור עכשיו לדיון בחוק המועצות המקומיות (מתן תוקף ל'ס גולגולת פורדג).

פורדג.)

חוק החלוצות המקומיות (מגן תוקף למט גולגולת מודרג)

1.) מט גולגולת, וועדה מקומית הטילה או דימת להטיל, בינת הכספים 51-1950 או קודם לכן, לפי טעיף 5 לפקודת החלוצות המקומיות 1941 והוראות הצו המכונן אותה, אין רואים אותו כפוסל ולא כחוק או כבלתי ניתן לגביה בטל-כך בלבד שהודג לפי גודל ההכנסות של החייבים בו.

היו"ר י. טפיר:
כיון שחוק זה בא בעקב סוף-דין שקבע שטס-גולגולת אינו יכול להיות מודרג - התנגדו כה חברי לחוק זה כיון לפי דעת לא יתכן שלאחר שבית-הדין העליון הכריז שזה אינו חוקי יבוא חוק יתן לו תוקף.

מאלה שניה הועברה היא שטס גולגולת אינו יכול יכול להיות מודרג - יש מולי צורך לשנות את עצם חוק העיריות, ולא לתת תוקף לגביה של טס במצב חוקי כזה.

כן התעוררו אלות ביחס לפיסקה, או דימת להטיל האם פירוש, דימת" הונו, שבועת הרבות הקומית דנו על ה"ט אבל לא החליטו, או החליטו ולא חייבו בטפרי, או החליטו וחייבו ולא גבו? החוק תכונן לצב החליטו, וחייבו והחליטו לגבות ולא חייבו, אבל י צורך לקבוע בפירוש ה פירוש, דימת".

מאלה בוטחת: בו באים לתת תוקף חוקי לזה שבעת לפי פרוצדורה טווימת, הרי ההגיון טחייב יתנוה תוקף גם לפרוצדורה הזאת. י צורך לכן לקבוע הלכות ברורות כדי לקבוע פרוצדורה חוקית.

כן תעוררות אלות ביחס לתוקף הריטרואקטיבי של חוק זה. היתה דעה אי יור זה לא יהיה כיוון רק ל-51-1950, ולא גם ל-1952 ולהבא, כל-עוד לא יהיה חוק אחר.

ד.בן-צבי:
אנו נצטרך לקבל החלטה וניית ביחס לעבר כדי לא יהיה אי-הגיון בין אלה שהסתיקו כבר להטיל את ה"ט עליהם, ובין אלה יעוד לא הסתיקו.

לעצם ההצעה אינני מתנגד, ודעתי היא טפל-עוד אין חוק טוב יותר - דידוג זה הוא יותר צודק מאשר הטלת ה"ט ארוה על עייר ועני.

ע.אספר:
אני רוצה לאול שהם הגבולות של מט הגולגולת.

היו"ר י. טפיר:
אין בעצם הגבלה, וזה כיוון להחלטת וועדת העיריות, אבל למעשה זה לא עולה על 100 לירות.

ד. סטרנוו:
חברות הקומיות בנו את התקציב שלהן על בסיס ה"ט זה, ואם לא נאשר את התוקפו - יביא הדבר לערבוניה.

להערת חבר הכנסת כבה, לא יתכן שחוקק יחליט דבר הפוך מאשר קבע בית-הדין - אני רוצה לוטר זה קורה יור, כל לגבי פעולת חקיקה או כפי ליקוי בחוק עצמו, או כשבית-הדין תקשה בפירוש.

במסגרת נציגת העם תפקידה של הכנסת הוא להתקין חוקים שהעם זקוק להם.

היו"ר י. ספיר:
היענה אישית. מטום שהכנסת באה לחוקק חוק העוסק בניגוד לפסק-דין. אם פסק-דין קובע ולא יכול להיות מס גולגולת מודרג - הרי כדי לתקן מצב זה יש לדעת צורך לחוקק חוק האוסף שבמקום שכתוב מס-גולגולת, צריך לקרוא מס-מודרג, או לבטל את מס הגולגולת ולהכניס מס מודרג.

מר קטרנוב:
אין אנו אומרים שלסדרות העובדה שבית-הדין קבע מס גולגולת אינו יכול להיות מודרג, אנו אומרים שהוא מודרג. אנו טוענים אחרת: מכיון שבית-הדין הגבוה קבע מס גולגולת אינו יכול להיות מודרג - אנו אומרים שבמידה שסמך זה הוטל, אין אנו יכולים להסכים לביטולו. אנו מסכימים שסמך גולגולת אינו יכול להיות מודרג, אבל אנו נותנים תוקף למסים שכבר הוטלו.

מר דוסטנברג:
יש להבדיל בין סכר שהוא ראוי ובין דבר שהוא חוקי. הכנסת מחוקקת לפי הרצון לה, ובית-הדין פועל לפי החלטת הכנסת. ישנה שאלה אם, דבר זה הוא ראוי, אבל אין ספק שהוא חוקי.

היו"ר י. ספיר:
ישנן דוגמאות גם מבלי-מחוקקים אחרים, שכדי לתקן מצב לקוי בחוק - עושים זאת כתיקון לחוק הקיים, ולא על-ידי הוצאת חוק חדש.

מר קטרנוב:
מתקנים חוק רק כאשר רוצים שהדבר יהיה קיים גם להבא. אבל במקרה שלנו אין זה תיקון בחוק, אלא נתינת תוקף למה שנעשה בעבר.

ביחס להערות שנשמעו כאן על "דימתה" - עומד המסגבן שלנו מיתן על "סלה זו, הוא טוען "סלה זו לא באה מ"דמיון", אל מ"דימוי". נוסף על כך הוא טוען שבכמה מקרים שדברים במס דומה, משתמשים באותה סילה, אם ישנו זאת עכשיו יוכל בית-הדין להסיק מזה שבמקרה זה מודגת המחוקק היא לדבר אחר, והוא יוכל אז לבטל את החוק הזה. לולי סיבה זו - הוא היה מקבל את טענות חברי הוועדה, אם-כך סלה זו היא לדעתו במקומה בהחלט.

א. כהן:
מכיון שהמסגבן הוא בשבילי בעל מטכא בעניינים אלה, ומכיון שהנימוק שהשתמשו כבר בסילה זו נראה לי - אני מציע להשאיר את המלים "דימתה-ללהטיל".

מר קטרנוב:
מטרת החוק הזה היא מצומצמת מאוד כי להכשיר את מס הגולגולת המודרג, מסיבה זו לא קבענו כאן את סדרי הערעורים והפרוצדורה על השלת המס, והפרוצדורה קיימת בצוויים של החוק הזה.

ביחס להצעתו של מר בן-צבי - אני חושב שהיא צריכה לבוא לקדימה ראשונה לכנסת.

היו"ר י. ספיר:
ישנה הסתייגות של חבר הכנסת בבה על עצם החוק.

אני יודע שבכפר אחד בלבד אטפו כ-4000 לירות, אם-כי איני יודע אם זה נעשה לפי חוק זה.

מר סטרון:

כס זה הוטל על הכפרים הערביים לפי חוק לימוד חובה, ולא לפי חוק הרשויות המקומיות.

היו"ר י. ספיר:

לסיכום הדיון: ישנה הסתייגות על עצם החוק, ואצטרך עוד לברר כיצד יש לבטח זאת. כן ישנה הסתייגות על המילים "דימתה להסיל", נצביע עכשיו אם נקבל את הצעת מר פרי, או הצעתו אני, בענין תביעת המועדה טאת המסלח. להחליט את

הצעה: הצעת מ.פרי - נדחתה
הצעת י. ספיר - נתקבלה

היו"ר י. ספיר:

אנו עוברים עכשיו לדיון על:

חוק הרשויות המקומיות (פטור חיילים, נפגעי מלחמה ושוטרים מארנובה) חסי"ב-1951.

מר סטרון:

הממשלה מציעה שינויים בנוסח הראשון של החוק, לפי הצעה זו. נוספים לסעיף 1 - נוגעים סעיף קטן ב' ו-ג', שהם חדשים לגמרי לגבי הנוסח הראשון. שינויים אלה נוגעים לנפגעי-מלחמה אזרחיים, ולבני-משפחה של משרתים שנפגעו במלחמה.

היו"ר י. ספיר:

קיימת שאלה אם שינוי זה מחייב החזרת הצעת-החוק לקריאה ראשונה.

ע.א.מ:

אני חושב שזוהי רק הרחבת המהלך של החוק, ודבר זה נמצא בגדר סמכותה של הוועדה.

היו"ר י. ספיר:

לאחר שהתברר על בקודה פרוצדוראלית זו, עומדת שאלה נוספת: האם צריכים אנו לדון על הנוסח הראשון, ולהכניס בו שינויים, או שאנו יכולים לדון ישיר בנוסח החדש.

מר סטרון:

לא גרעתי דבר מנוסח הראשון, אלא רק הוספתו עליו. מסיבה זו אני חושב שאפשר לדון על הצעה החדשה.

ע.א.מ:

מבחינה פרינציפיונית צריך לעמוד לעינינו החוק שהועבר אלינו על-ידי הכנסת. אך באופן מעשי אנו יכולים לדון על שתי ההצעות באופן מקביל.

היו"ר י. ספיר:

אני מבין כי דעת החבריה היא, שכדי לא לא להסתבך בבטיה פרוצדורלית, נצטרך לדון באופן מקביל בשני החוקים.

מר סטרון:

מתוך השונות שתי הנוסחאות, יכולים להיזכר כי סעיף 1 לא שונה, ונוספו לו פירושים של, נפגע-מלחמה" בחוק זה.

ש. בבה :

נראה לי כי החלוקה של פירוש המושג, נפגע-
מלחמה" בתחילת החוק, ההכרזה בסעיף 2 על
הפטור, פירוט והגדרת, מי שפסדת שירות סדיר בצבא ההגנה לישראל, נכה"
ו-בן משפחה של חייל שנפגעה במערכה", ואחר-כך ציון הפטור של נפגע מלחמה
- הופך את החוק לבלתי-ברור לאדם שאימו משפטן.

מר קיסטרון :

הגדרנו את המושג "נפגע מלחמה", בנפרד
בסעיף 2, בניגוד לשאר המונחים הפטוריים
- מכיון שלגבי כל השאר ישנם חוקים קיימים המגדירים אותם, אבל אין לנו
כל חוק המגדיר את המושג "נפגע מלחמה" בחוק זה.

כדי להביח את דעתו של מר בבה אני מוכן
להכניס את ההגדרות של "נפגע מלחמה" בסעיף 2 לאחד סעיף קטן ד'.

היו"ר י. ספיר :

מה פירוש, ואם באופן אחד" בסעיף 2 (א)
של הנוסח החדש?

מר קיסטרון :

הכוונה היא לשירות בצבא הקבע.

היו"ר י. ספיר :

מנין לנו שאין זה מכלולל גם את שירות המילואים?

מר קיסטרון :

חוק המילואים נקבע בחוק שירות הבטחון, בו-
בזמן ששירות בצבא הקבע הוא ענין שבעובדה
ולא בחוק. אדם המתחייב לשרת בצבא הקבע, חותם בעצם חוזה על שרות מספר
שנים בצבא הסדיר.

מר קיסטרון :

כדי לטנוא אי-הבנות, אני מציע לכתוב, כל-
עוד הוא בשירות סדיר וכו' במקום, כל-עוד
הוא בשירות כאסוד".

הצעה בתקבלה

היו"ר י. ספיר :

מתעוררת גם השאלה אם יש צורך בשחרור
מסמ האדנונה שוטרים וקצינים בצבא-הקבע
בדרגות גבוהות, שמשכורתם מקבילה למשכורתו של מנהל מחלקה בטמסלה בערך.
אני מבין שאין זה צורך לגבי משתכרים אחרים, אבל זה נעשה כדי לעודד
אנשים להתגייס לצבא הקבע, שיש בו פחות. נוחיות מאשר בעבודות אזרחיות.

בעיה אחרת היא בקשר לחייל בשירות סדיר
ששימש קודם מפרנט יחידי של משפחתו. הוא מקבל אומנם הענקת משפחתית
מן הצבא, אך אינו משוחרר למשל, מסמ האדנונה, מכיון שמס זה הל רק
על מחזיקי הדירות עצמם.

מר קיסטרון :

זהו מקרה שאפשר להסדיר אותו לפי סעיף
118 של סקודות העיריות, לפיו אפשר לתת
תמיד פטור אינברואלי. אי-אפשר להתאים את החוק לכל המקרים האינברואליים.

נכה :

אצלנו אינה קיימת בכלל צורה אידיאלית
של הסדר בעית התשלומים לחייל ומשפחתו.
באמריקה, למשל, התהליך הוא הפוך: לפני שאדם נכנס שם לצבא, הוא מפייע
קודם בפני וועדת עדעודים במקרה שיש לו מה לומר בגד בנוסחתו לצבא.
אחד הנימוקים יכול להיות שהוא המפרנס היחידי של המשפחה. במקרה כזה
מחליטה הוועדה מראש על התגמולים שהוא יקבל בעת שירותו. אצלנו הוא
דווקא כל הנימוק הזה נדחק לאחור.

צריך קודם-כן להתגייס, ורק אחר-כך לערער. דבר זה מאוחר לעתים לנהל
 למטה. בזמנו הצעתי להתחייב דבר זה גם אצלנו, בעיקר במקומות הקטנים
 שם הכירים את מצבו האינדיבידואלי. אך אצלנו חסר הרג לקבץ מקסימום
 בצבול האספרי. אם כן אל תרומזו בקו מתגייס לצבא - אין טעם לחרוך
 מקסיים, ואת ב איר את העביניים לדיסקרציה. לל נסבך את העביניים בלי סוף.
 המקרים. צעיר בן 18 הוא המדגם היחיד. לל נסבכת הוריו הוא די
 צעיר, ובגלל מטטר זעיר זה אין טעם לסבך את הרשויות בכל העניין הזה.
 לצכי המקרים המיוחדים, יכולה הרות המקומית לשחרר מטטר, מסיבה זו אני
 מציע לה איר את הנוסח הקיים בעניין זה.

מד קיסרנו: הועדה מצטרף להחליט אם היא רוצה להזמין ולשמוע את צעיה סגור הבטחון בעניין זה.

מד רוטנברג: אני חושב בנציג משרד הבטחון יודיע שחרור מלא. יש לדעת שהצעת חוק זה הובאה מאת אחרי ישיבות ארוכות עם כל הגורמים, לרבות הצבא.

מד אספ: אני תוסך בהצעה לה, מין לישיבת קרובה את נציג משרד הבטחון בעניין זה.

מד בנה: נוסף לזה אני מציע לה, מין גם את בטי-כח הרשויות המקומיות.

היו"ר י. ספיר: נודיע, אם כן, אל העינים הגדולות ולחבר הפועצות המקומיות, שבמידה שהם רוצים להסמיע את דברם להצעת חוק זו - נוכל להזמיןם לאחת הישיבות. כן נשמין את בא-כח משרד הבטחון.

בישיבה הבאה ביום ד' נדון על התוכנית של בלנד מטטר הירדן, ונשמין במקרים השלוחים בעניני האספריה. קבלתי מכתב מרד קוגל ביחס לשנוי שיטת הטקסים ברשויות המקומיות. עניתי לו שבקרוב תדון הועדה בעניין זה לאור ההצעות העומדות כידוע על הפרק.

מד פרי: מה בקשר לשאלתה על הפועצת האזורית בית-שאן?

היו"ר י. ספיר: שלחתם בעניין זה מכתב למשרד הפנים אך לא קבלתי בניהיחתי.

לאחר פגרת חנוכה נזמין את שר הפנים ועובדיו כדי לשמוע מהם סקירה על בעיות משרד הפנים. הישיבה תגורר.

הישיבה נעלמה ב-15.30